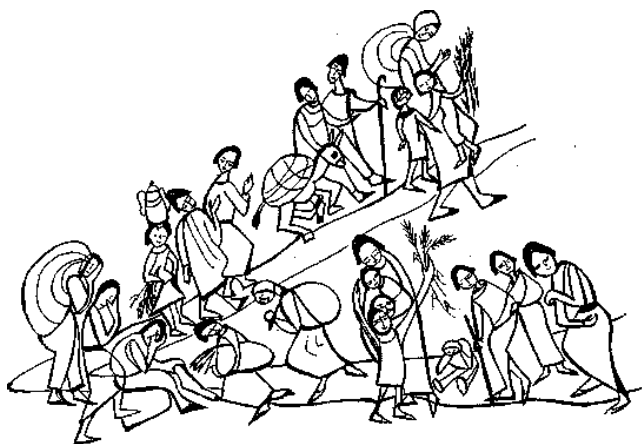

**VIERING VAN DE
EERSTE ZONDAG
VAN DE ADVENT**

*Geloof is als een warm nest,
liefde als een brandend vuur.
Hoop is als een kaarsvlam
die fladdert in de wind
maar niet valt te doven.*

INTREDE.

A.: Er is licht, er is donker *t.: M. Zagers*
en het is goed. *m.: W. Vogels*

K.: Licht om al wat groeit en bloeit
 van harte te bewonderen,
 donker om de sterren
 aan de hemel te zien flonkeren.

A.: Er is licht, er is donker - zo is het goed.

A.: Er is zomer en winter
en het is goed.

K.: Zomer om te reizen zonder zorgen
 heel de wereld rond,
 winter om te rusten met de aarde
 die op adem komt.

A.: Er is zomer en winter - zo is het goed.

WELKOM.

*In die dagen wordt het volk
 gered en zijn de mensen veilig.*

*De stad waar ze wonen
 zal vanaf dan 'Gerechtigheid
 in Gods naam' heten.*

(Uit eerste lezing Jeremia 33)

*Advent, - mensen activeren
 hun antenne voor een perspectief
 dat verder reikt dan oog en rede, -
 koesteren een verwachting
 tijd en horizon voorbij -
 voeden het vertrouwen dat
 hen begeleidt om te komen
 waarnaar ze uitzien en
 pelgrimerend op weg zijn.*

*Welkom u allen vanavond hier
 omwille van elkaar in Gods naam.* +

**A.: Er is spreken en zwijgen,
 zo is het goed**

K.: Spreken om te zingen van het goede
 dat de aarde geeft,
 zwijgen om te horen wat geheimvol
 in ons mensen leeft.

A.: Er is spreken en zwijgen - zo is het goed.

SCHULD BEKENNEN.

V.: Waak over je gevoelens . . .
 't worden je gedachten.

Waak over je gedachten . . .
 't worden je woorden.

Waak over je woorden . . .
 't worden je daden.

Waak over je daden . . .
't wordt gewoonte.

Waak over je gewoonten . . .
't wordt je geweten.

Waak over je geweten . . .
het is je hele wezen.

**A.: VERGEVEN WIJ ELKAAR
EN GOD EN GOED ONS ALLEN.**

BEZINNING.

**A.: Even rust in het rumoer. t.: M. Zagers
De haast m.: W. Vogels
is uit de straat verdwenen,
mensen nemen tijd voor elkaar -
Kerst is in het jaar.**

*Niet arriveren
maar onderweg zijn
is de ware aard van de pelgrim.*

**A.: Even rust in het kabaal.
De stilte waart rondom de huizen,
mensen schuiven dicht naar elkaar -
Kerst is in het jaar.**

*Hoe intenser naar iets
of iemand wordt uitgezien
des te warmer het onthaal,*

**A.: Even rust als niets meer hoeft.
Niets méér te willen en te wensen:
zie de mensen thuis bij elkaar -
Kerst is in het jaar.**

*De toekomst
blijft ons voor en is niet
in - of binnen te halen.*

**A.: Even rust in het rumoer.
De haast is uit de straat verdwenen,
mensen nemen tijd voor elkaar -
Kerst is in het jaar.**

GEBED.

V.: *Laat mijn handen
niets om handen hebben;
laat ze rusten
in eerbied gevouwen.*

*Laat mij niets
beogen in alzo hoge;
laat me turen tot
in mijn diepste diep.*

*Laat mij niet
druk in de benen komen;
laat me knielen,
mijn aard en aarde voelen*

*en U beleven:
Grond van mijn bestaan
Hart en Ziel van alwat is.*

A.: **Amen.**

Lied. Zover wij kunnen kijken (1c) *t.: Adri Bosch
m.: W. Vogel*

EERSTE LEZING. 1 Tessalónica 3,12-4,2

Broeders en zusters, groei in liefde voor elkaar en voor alle mensen zoals ook mijn liefde uitgaat naar jullie. God mag je sterken, zodat je onberispelijk leeft en geheeld bent bij de komst van onze Heer Jezus. Wij hebben je een levenswandel voorgehouden die God welgevallig is. Wij vragen en dringen erop aan dat je wat wij hebben voorgehouden nog trouwer naleeft dan je al doet. Je weet wat we op gezag van Jezus hebben doorgegeven.

Lied. Zover wij kunnen kijken (1c)

EVANGELIE. Lucas 21,25-28.34-36

In die tijd zei Jezus: 'Er komen tekenen aan zon, maan en sterren en de mensen op aarde zullen in angst verkeren, radeloos door het gebulder van de woeste zee. De mensen besterven het van schrik, in spanning om wat de wereld gaat overkomen. Want alles zal in verwarring raken. Dan zien zij de Mensenzoon komen, machtig en majesteitelijk. Wanneer dit alles zich gaat voltrekken, richt je dan op en hef je hoofd omhoog want je verlossing is nabij. Zorg er voor dat je geest niet afgestompt raakt door dronkenschap en de zorgen van het leven. Laat die dag je niet overvallen; hij overkomt alle mensen, waar ter wereld ook. Wees altijd waakzaam en bid om te ontkomen aan wat zich gaat voltrekken en om, oog in oog met de Mensenzoon, overeind te blijven.'

Lied. Zover wij kunnen kijken (1c)

MEDITATIE.

*Er was een tijd dat een zeer kleine kring,
een dorp, een heerlijkheid, een ambacht,
voor zichzelf kon zorgen.
De smid en de timmerman waren
kunstenaar en vakman ineen, want kunst
en vaardigheid waren nog niet gescheiden.
De timmerman maakte een tafel
zoals een muzikant een mis maakte,
de smid een hek.*

*Al die dingen waren functionerende dingen,
met een ziel geschapen
door de handwerkers en kunstenaars.
Zij waren doelmatig
en in die doelmatigheid fraai.
En de religie was de samenbindende,
levengevende, centrale kracht.*

*Maar als de aandacht niet meer geconcentreerd
op het centrum gericht is, op die Ander
die beslag legt op ook het allergeeueste,
dan gaan mensen dwalen.*

*Dan zegt de techniek de kunst vaarwel
en gaat tuchteloos en doelloos dol doordraaien.*

*De kunst, los van de techniek,
wordt een geïsoleerd paradijsje,
een tuintje achter de fabriek.*

*De staat wordt neutraal, onverschillig,
straks totalitair en vijandig,
op zijn best nerveus humanistisch.*

(Willern Barnard 18 mei 1945 in
Een zon diep in de nacht)

Zestig jaar geleden, kort na de oorlog toen iedereen nog vol was van de geleden ellende en dolblij met de bevrijding, noteerde de toen nog jonge dominee en dichter Willem Barnard/ Guillaume van der Graft dit als scherpe kritiek op maatschappij en leven in zijn dagboek.

Ooit was de vakman ook kunstenaar, gingen vakmanschap en kunst samen en doelmatig en mooi hoorden bij elkaar - her en der nog te zien aan huizen, hekken, tegelwanden, schilderijen.

En de religie, schreef toen al deze dominee die later zo'n weerbarstig man zou blijken te zijn, was de bindende, levengevende, centrale kracht. Maar wanneer de aandacht van de mens niet meer op het centrum geconcentreerd is, op die Ander die spreekt en leeft in ook het meest gewone, dan raakt de mens los van zijn anker, weg uit zijn nest en ont-aard zichzelf niet meer gaat hij jakkeren en jagen, zichzelf ontvluchten.

Kort orgel

In deze tijd - nu 't licht verliest en de duisternis wint - zouden we ons niet allereerst moeten afvragen of moderne mensen nog wel in iets of iemand geloven en moeten we ons niet allereerst zorgen maken over de leegloop van de kerken -

in deze tijd - nu alles zich in zichzelf terugtrekt en verscholen bezig is een nieuw begin voor te bereiden - zouden we ons niet allereerst zorgen moeten maken over de jeugd die zo geweldig druk doet, zoveel opgedrongen krijgt, van hot naar haar meegenomen wordt en - naar het zich laat aanzien - niet meer toekomt aan bezinning, zichzelf en 'n samen beleden en

beleefd visioen -

in deze tijd - nu het leven zich naar binnen keert,
rust in de lucht zit en stilte tussen de bomen hangt -
zouden de mensen in deze streken hier
zich allereerst moeten afvragen wat het d agelijks
leven voor hen betekent, wat ze beleven in hun werk,
hun daagse doen, de gewone dingen,
bij ziek en gezond, lief en leed, alleen en samen.
Hebben vakman en kunstenaar nog iets gemeen
en verdragen doelmatig en mooi elkaar nog ?
Houdt religie, 't besef van die Ander als centrum
niet alleen van een kerkviering maar ook van
het gewone dagelijks gedoe, behoedt deze Ander
de mens nog voor wezenloze 'harteloosheid' ?

't Dagelijks leven lijkt 'ziel'-loos geworden.
Werken ontleent z'n zin voor velen niet aan
wat het zelf is, aan eigen waarde heeft, maar is een
functie of positie geworden die aanzien geeft, -
nogal willekeurig gehonoreerde arbeid.
In sport leven mensen allereerst hun vitaliteit uit
waarbij ze elkaar 'in competitie' stimuleren.
Maar inmiddels lijken competitie, resultaat en
daaraan verbonden geld de dienst uit te maken.
'De zorg' voor oud en ziek wordt van hogerhand
steeds meer 'verzakelijkt' en niet meer zozeer gezien
als 'tijd en liefde voor', maar sterk gereduceerd
tot te omschrijven, te meten acts.
De dagen worden van de kalender afgelezen en
de uren van de dag staan in de agenda - van papier of
digitaal - op 'n rijtje; en op 'n kalender zijn
alle dagen en in 'n agenda zijn alle uren hetzelfde,
hebben niets van doen met 't eigene van de seizoenen
of met morgen/middag/avond.
Met dag en uur kan dan ook naar hartelust of
kooplust geschoven worden en wie of wat het
voor het zeggen heeft egaliseert het onderscheid
tussen werkdag en rustdag, alledag en feestdag -
al zit dit onderscheid nog zo in 's mensen genen.

Het is Advent en het wordt gauw Kerstmis.
De natuur verstilt, komt tot rust, keert in zichzelf
en bereidt zich verscholen, van tooi berooid en
zonder groei of bloei, voor op het nieuwe leven.
Wat de natuur doet kan mensen niet koud laten.
Ze zijn ten enen male van Aarde en Adem.

Kort orgel

ADVENTSKRANS.

A.:	RORATECAELIDESUPER ET NUBES PLUANT JUSTUM	Hemeldauw de gerechte
M.:	Consolamini consolamini popule mens cito veniet salus tua quare moerore consumeris	Getroost mijn volk uw redder komt waarom treuren

quia innovavit	alsof leed
te dolor? Salvabo te	je overvalt ?
noli timere; ego enim sum	Vrees niet
Dominus Deus tuus, Sanctus	Ik, uw Heer
Israël redemptor tuus.	zal j e redden

**A.: RORATE CAELIDESUPER
ET NUBES PLUANT JUSTUM**

Kaars ontsteken

Steek een kaars aan in het duister,
laat het licht toe in je hart.
Maak je handen niet tot vuisten,
streel maar zacht wat is verhard.

Steek een kaars aan in het duister
en zaai vrede waar je gaat.
Strek je armen uit en luister
naar de mens die naast je staat.

Steek een kaars aan in het duister,
eer wat kwetsbaar is en klein.
Ga geduldig tot het uiterst.
Laat waar jij bent liefde zijn.
(Hein Stufkens)

ONDERBREKING.

Brood en Beker
collecte

Lied.

BROOD EN BEKER.

De schijnsel van Uw glans
over ons bestaan -
de warmte van Uw adem
door ons heen -
een teken van Uw genade
in ons leven -
het gloren van Uw ochtend
in onze nacht -

het is genoeg om in vertrouwen
samen het brood te delen
en de beker door te geven
tot alles zal zijn voldragen,
alles in U voltooid.

GEDACHTENIS.

Bid voor die huiveren en tobben;
er zijn er zoveel.
Voor die meelevend bijstaan;
er is zoveel vraag naar.

Gedenk hen met wie we alledag beleefden
en die van ons zijn heengegaan.
Met eerbied noemen wij:

Denk ook aan hen, die waar ter wereld ook,
slachtoffer zijn van menselijk geweld.

Wie gedenkt dankt;
wie dankt gedenkt die leven.

GEBED AAN TAFEL.

Woord en lied

A.: Verhef uw hart wees welgemoed *m.: J. Vermulst*
verhoop de dag die daagt voorgoed. *Trad.*
Gedenk de Heer en zijn verbond
in woord en brood totdat Hij komt.

*Wanneer zoals nu
het leven verstilt, geen blad ritselt,
geen vogel vrijuit zingt;
alle leven in zichzelf keert
en stil ingetogen rust -
dan verlangen we ernaar ons oor
te luisteren te leggen bij de stilte,
die spreekt van U.*

*Wanneer zoals nu
de nachten lengen, de dagen korten;
zon en warmte verliezen
kou en duisternis winnen -
dan groeit in ons de hoop
geborgen te zijn, gedragen te worden
door een hand die ons vast houdt.*

**A.: Totdat hij komt bestaan wij hier
wakend en wetend dag noch uur,
elkander dragend in geloof
Gods woord verwachtend van omhoog.**

*Wanneer wij zoals nu
een onderdak en thuis zoeken;
ons willen warmen aan elkaar
en dromen en zingen
van licht en vrede -
dan ontwaakt in ons het kind
van Bethlehem, kind van beloften.*

**A.: Komt hij berechten't mensenras
als ik mijn broeders hoeder was
als ik hem deelde brood en land
roept Hij mij aan zijn rechterhand.**

*Zoals een kind op zijn moeder
vertrouwde hij op U en ging
voor de mensen zonder voorbehoud.*

*In al wat hij zag bespeurde hij Uw hand,
voelde Uw adem in al wat leeft,
in klacht en lach Uw medeleven.*

*Door kwade naam en laster heen
keek hij mensen tot in het hart
van goede wil en deelde met hen
brood en beker, zichzelf helemaal.*

**A.: Verhef uw hart wees welgemoed
verhoop de dag die daagt voorgoed.
Gedenk de Heer en zijn verbond
in woord en brood totdat Hij komt.**

*De laatste avond van zijn leven
brak hij het brood en at het
met hen die bij hem waren.*

*Hij droeg zijn beker over
aan allen die hem drinken willen en
maakte met hen een bindende afspraak:
te zijn die hij is geweest,
te doen wat hij heeft gedaan
voor God en mens,
voor de minsten het meest.*

Hij bad:

ONZE VADER.

COMMUNIE.

Brood en
leven delen.

*Deel brood en beker.
Deel met Hem het leven
waarin wij één zijn en
waarvan God het hart is.*

ONDER DE UITREIKING.

Lied.

Korte stilte

GEBEDEN.

A.: Nu daagt 't in het Oosten *Trad*
het licht schijnt overal. *m.: J. Vermulst*
Hij komt de volken troosten
die eeuwig komen zal.

*Mensen die vragen gehoor geven, -
die aankloppen open doen, -
die worden gemeden uitnodigen.
Bid om begrip.*

A.: De duisternis gaat wijken
van d' eeuwenlange nacht.
Een nieuwe dag gaat prijken
met ongekende pracht.

*Mensen die huiveren
bij de hand nemen, -
die kopschuw zijn geworden
over de drempel halen, -
die iedereen wantrouwen
vertrouwen voorleven.
Bid om goede moed.*

**A.: Zij die gebonden zaten
in schaduw van de dood,
van God en mens verlaten
begroeten 't morgenrood.**

*Mensen die worden doodgezwegen
eerlijk vernoemen, -
die worden voorbijgelopen
hartelijk aanspreken, -
over 't hoofd gezien
in alle rust tegemoet treden.
Bid om trouw.*

**A.: Reeds daagt het in het oosten,
het licht schijnt overal.
Hij komt de volken troosten
die eeuwig komen zal.**

ZEGENWENS

GUN U DEZE DAGEN
TIJD OM TE AARDEN,
TIJD VOOR ELKAAR;

TIJD VAN VERTROUWEN
IN DIE GOD EN GOED IS
EN ONS ZEGENEN MAG -
IN DE NAAM VAN VADER
ZOON EN HEILIGE GEEST.

AMEN.

ORGEL